

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

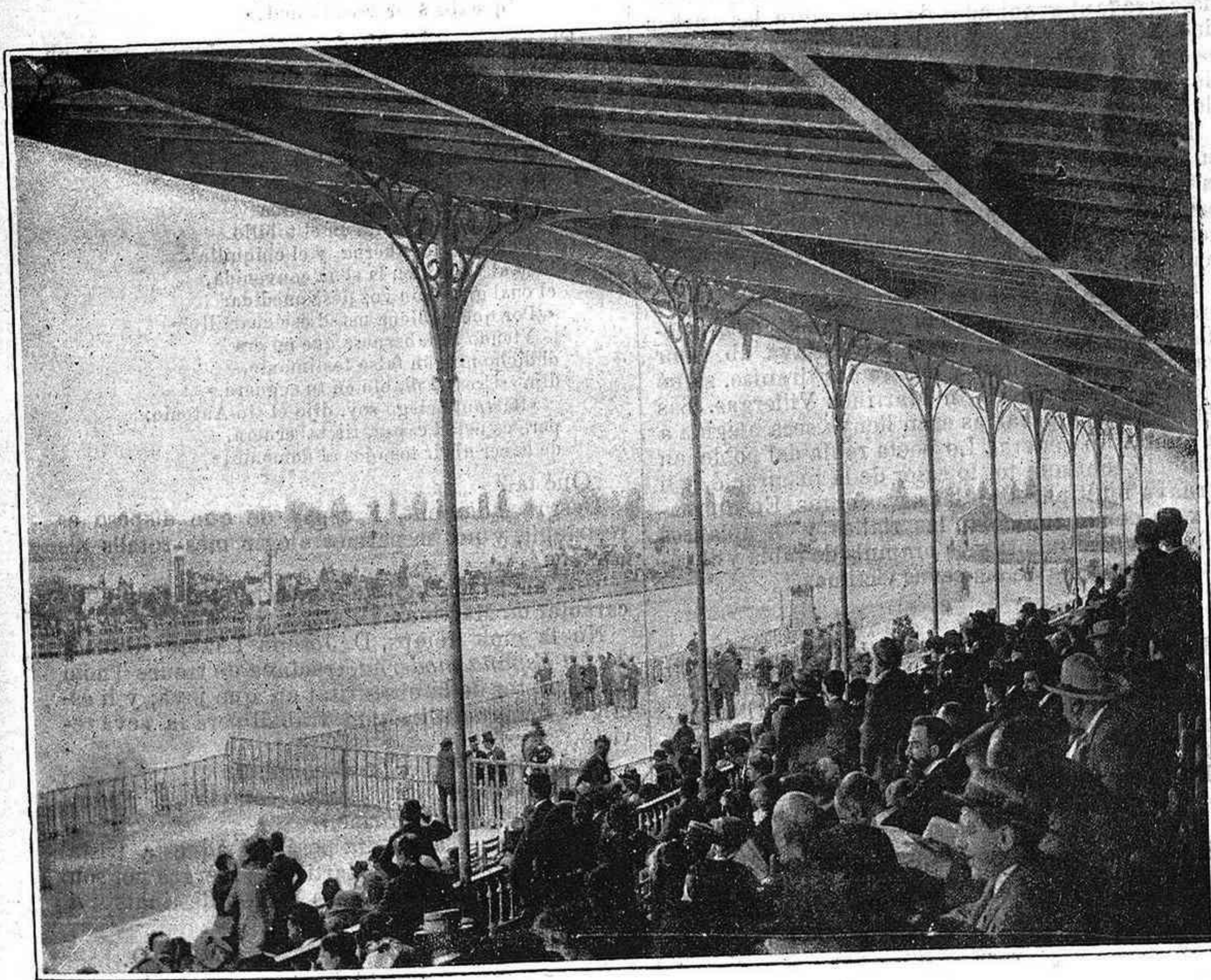
10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

LA NOTA DE LA SENMANA

Carreras de caballs.

LOS QUE SE 'N VAN

Juan Martínez Villergas

Acaba de morir a Zamora quan estava molt pròxim a complir sos vuytanta anys. La joventut de avuy casi ja no 'l coneixia: lo nom de Martínez Villergas, tan popular un dia, s' havia anat eclipsant com la llum de una estrella que s' allunya en l' immensitat del olvit.

Y es que l' antich redactor dels periòdichs *El Domine Lucas*, *El Fandango*, *La Risa*, *El burro*, *El látigo*, l' implacable satírich que durant los reynats de D.ª Maria Cristina y D.ª Isabel II, esgrimi 'l fuet implacable; lo poeta fácil, expontani, sorprendent, que ab las sevas rimas feya butllofa en las epidermis més distingidas, poch després de la Revolució de Setembre se 'n aná a América... a fer fortuna, logrant guanyar ab la seva ploma un passament modest que 'l presservá de veure 's a la fi dels seus anys, en los apuros de la miseria.

Ell, donchs, podí dir ab veritat, que avants de morir se 'n *havía anat al altre mon*.

Mes tart, de retorn a Espanya, trobá cambiat l' ambient de la política, de la literatura, de las costums, de la vida en totas las sevas manifestacions. Ademés, era ja massa vell per aclimatarse a n' aquest nou estat de cosas. De tots aquells homes a qui ell havia combatut y fustigat sense compassió; dels Narvaez y 'ls O'Donells, dels González Brabos y 'ls condes de Sant Lluís ja no 'n queda ni un en peu... tots ells precediren al valent escriptor en lo camí del sepulcre.

Y encare que la ma trencada que tenia peraregar podí avuy ferla servir ab més brillo que may descarregant granisadas de cops sobre las turbas dels degenerats personatjes que monopolisan lo poder, la veritat es que cap d' ells era prou digne de que 'l virulent poeta s' hagués pres la molestia de ferli mal.

La degeneració que 'ls caracteriza reyna també en lo país, sent per consegüent una especie de maldia epidémica que afecta lo mateix que als governants als governats. La major part de las cosas lletjas que veyém avuy succeheixen porque 'l país las tolera.

En cambi, l' época de las grans passions, de las grans iras patrióticas, de la gran tensió dels esperits; l' época en que 'l poble 's rebelava ab valor contra las immoralitats y contra las tiranias, sigué l' época predilecta de 'n Martínez Villergas. Sas sátiras y sos epigramas eran llenya seca afegida a la combustió general. Lo poeta rebía del poble en ebullició continua tot lo calor de la inspiració, y li tornava multiplicat ab las sevas obras. En un mateix clamor se confonían las riallas y 'ls aplausos dels seus admiradors y 'ls bramuls de rabia y 'l petament de dents de las sevas víctimas.

* * *

La vida agitada, la persecució incessant; lo perill imminent contra la seva llibertat y fins contra la seva vida, sigueren durant llarchs anys l' acompanyament obligat del terrible satírich, sense que per aixó amaynés may velas.

Estigué pres una infinitat de vegadas, y desde la presó escribía encare ab més calor que corrent en llibertat.

Una de sas qualitats més pasmosas, era 'l dó de improvisar. Un dia 's trobava a Girona a punt de pujar a la diligencia, camí de Fransa, ahont havia sigut desterrat, per sentència de no sé quin

jutje. En Martínez Villergas improvisá la següent redondilla:

— «Me espera la diligencia
que ha de conducirme a Francia...
(Petita pausa. Ab accent melodramátich:)
¡Maldita la *Providencia*...
del juez de primera instancia.»

* * *

Regirant los periòdichs de l' época en que diariament escribía y casi sempre en vers, la qual se prolonga per espay de moltíssims anys, podrian reunir-se composicions de tots géneros que formarian un bon número de abultats volúms, y estich segur que fins avuy, en que tant han cambiat las circunstancias, s' hi trobarian rasgos de ingeni a desdir, qu' entussiasmarian al lector més descontentadís.

No en vá Martínez Villergas deu ser considerat com lo primer poeta satírich dels nostres temps.

¿Y es possible que tant treball escampat no 's reuneixi algú dia, pera delectació de tots los amants de las lletras?

Del mérit especialíssim del poeta pot jutjarse encare que imperfectament, per algunas composicions aisladas, que ab motiu de la seva mort han ressucitat alguns periòdichs de Madrit.

¿Volen conèixer un epígrama per mostra? Donchs llegeixin:

«Cogí de un brazo con arte
a Pascual, que iba hecho un loco,
y dije: «espérate un poco,
¡qué diablo! ¿vas a casarte?»
— ¡Hombre! — respondió Pascual —
¡no estoy tan desesperado!...
Y luego añadió el malvado
que iba a tirarse al canal.»

¿Els ha vingut salivera y no 'n tenen prou ab un senzill epígrama? Donchs aquí va un sonet graciosíssim y escrit ab una facilitat verdaderament assombrosa:

«Dijo el tío Anton «el ciego» al lazarrillo
que si su tabernera conocida
no llenaba fielmente la medida
le diera un golpecito en el tobillo.
Fueron a la taberna, y el chiquillo
hizo al tío Anton la seña convenida,
el cual gritó con voz descomedida:
«¿Por qué no llena usted ese cuartillo?»
Viendo la tabernera que no era
el dicho ningún falso testimonio,
dijo: «Crea el diablo en tu ceguera.»
«Bastante ciego soy, dijo el tío Antonio;
pero es usted capaz, tía tabernera,
de hacer abrir los ojos al demonio.»

¿Qué tal?

Desgraciadament, l' espay de que dispo es restringit, y no 'm permet afegir mes retalls als copiats.

Una anécdota final qu' en certa manera pinta 'l carácter de Martínez Villergas.

No fa molt temps, D. Joseph Lázaro, director de *La España moderna*, tractava de treure 'l nom del escriptor de la obscuritat en que jeya, y li es crigué demanantli algun treball pera la seva revista.

En Martínez Villergas li contestá:

«Es impossible que 'l puga complaure. Estich molt ocupat... en morir.»

Y realment, l' altre dia posá fi a aquesta trista ocupació... ab tot y ser Martínez Villergas per son brillant ingeni un de aquells homes destinats... a no morir may.

P. DEL O.

allado ab arrosos

JOAQUIMA PINO

Una figura... hasta allí,
una veuheta... hasta allá,
y un salero y un *empuje*
que no hi ha més que mirar.
Protagonista en mil obras,
cada representació,
cada surtida á la escena
es per ella una ovació.

¡QUIN TIPO!

Era avuy cap al mitj dia,
anava dintre 'l tranvia,
al séu davant m' he trobat
y al véurela ¡qui ho diria!
M' ha agradat.

Quan he sentit que parlava
son accent qu' afalagava
no á la orella, al cor m' ha entrat,
¡Quina paraula gastava!
M' ha agradat!

L' hi vist riure y mentres reya
que mirava un ángel creya
¡qu' hermosa que m' ha semblat!
Mirarla ha estat ma taleya:
m' ha agradat!

M' ha mirat y si 'm descuydo
crech que á un home un ull li buydo:
he quedat cego, enlluhernat....
¡Fillets! sort que 'ls modals cuydo:
m' ha agradat!

Tenia uns certs moviments
tant fins... com sas blancas dents;
me li hauria declarat;
¡si n' he fet de pensaments!....
M' ha agradat!

Que m' ha fletxat puch ben creure;

ella á mí m' ha semblat veure
algo... aixis... ¡M' ho ha mitj semblat!
Del cap no me la puch treure
m' ha agradat...
¡y n' estich enamorat!

ANTONET DEL CORRAL.

LO DIA DEL SANT

Al senyor Isidro ja li agrada celebrar la diada del seu sant, posantse camisa neta, comprant un pom de flors per la taula y organísant en familia un dinar espléndit propi de las grans solemnitats. Lo que no li acaba d' agradar es lo mareig de las visitas qu' en semblant dia compareixen desde primera hora á casa séva, alterant la tranquilat del seu pis, movent una saragata inaguantable y, lo que es pitjor—segons ell—embrutantli de mala manera las rejolas, que la séva senyora ha fet fregar lo dia anterior.

Alló es una professó feta.

Los vehins; una mossa que tenían per minyona que ara es casada; un jove qu' ell li es padri per casualitat; una senyora que avants vivía al pis de sobre; un' altra que havia estat al pis de sota; un fulano que 'l coneix de la barbería; dos subjectes que solen anar al séu café; lo manyá que 'ls arregla 'ls panys y 'ls fa 'ls remendos; la noya del porter, lo fill de la xocolateria del costat... mitj Barcelona acut á casa del beneficiat, repetint ab lleugeras variants la mateixa frasse:

—Senyor Isidro, que passi un felís dia.

—Que tingui un dia ben ditxós, Sr. Isidro....

—Celebraria, senyor Isidro, qu' en semblant diada....

—Tinch un verdader gust senyor Isidro, en felicitarlo y en....

—Desitjo, senyor Isidro, que la diada d' avuy.... Fins hi ha persona que l' ataca en vers, sorprendentlo alevosament ab paraulas com aquestas:

Celebraré, senyó Isidro,
que en dia tan senyalat
gosi de molta alegria
y de salut y de felicitat...

—¡Basta!—fa l' héroe de la festa, fingint una amable rialla:—aixó es massa llarch... no conti-núhi...

Y no ho diu precisament per la mida dels versos,—qu' ell ab aixó no hi entén—sino pel mal de cap que li ocasiona aquella pedregada de felicitacions, enhorabonas, saludos y xeringas cumplimentosas.

Quan l' invasió de forasters minva una mica, l' pobre senyor s' assenta vora l' balcó y comensa á lamentarse.

—Isidro!... Isidro!... Isidro!... ¡qué tant Isidro y que tanta... música!... Veus' aquí las consecuencias de dirse un nom conegut usual... ¡Isidro! No sé perque al batejarme no m' havian de posar Procopi ó Crescenci ó Timotéu, que son noms ignorats y que passen desapercibuts... Llavors al arribar lo dia del meu sant, ningú se 'n hauria recordat, y jo hauria pogut celebrar la festa ab més pau y tranquilitat que no pas ara...—

Tant pogué en ell aquesta idea y tant l' espantava l' coro de felicitacions que per sant Isidro sentía á casa seva, que l' any passat, decidit á evitar lo perill, costés lo que costés, dos dias avants de la temible fetxa feu insertar en los periódichs de més circulació aquesta esquila:

DON ISIDRO PANADIS
ha mort avuy
¡E. P. D!
Per rahons reservadas, no 's convida á ningú al enterro.

Lo recurs era d' un caràcter una mica serio y desesperat; pero es lo que l' home 's deya:

—Me sembla que aixís no haig de tenir por de que vingan á amohinarme ab felicitacions. Després, quan la cosa haji passat, diré que lo de la esquila ha sigut una broma d' algun plaga...

¡Pobre senyor Isidro!

Arribá la solemne festivitats y tots los que tenfan costum de felicitarlo y que, com es consegüent, s' havian enterat de la terrible nova l' dia avants, van ferse l' mateix pensament:

—¡Hem d' anar á donar lo pésam á la viuda!

Lo pis va omplirseli de gent, com cada any: l' única diferencia que hi havia era la cara dels visitants y las paraulas que surtían de la seva boca:

—¡Qui havia de pensar que l' senyor Isidro 's morís d' aquesta manera!

—Hi rebut ab verdader sentiment la noticia de la mort del senyor Isidro...

—No 'm sé avenir de que l' senyor Isidro...

—¡Desgraciat senyor Isidro!...

Veyent que en lloch de senyarse s' havia tret los ulls, lo senyor Isidro no va tenir més remey que sortir del quartet ahont s' havia retirat y pro-

curar desvaneixe 'ls efectes de la seva estéril maniobra.

Lo sentiment y 'ls planys van convertirse en riallas, y si bé confessant que la broma del incógnit amich era una mica pesada, tothom celebrá la bona salut del amo de la casa y la visita de dol se transformá en manifestació d' alegria.

—Vaja, senyor Isidro, ara si que puch dirli que per molts anys...

—Me 'n alegro moltíssim, senyor Isidro, de que...

—*Falices*, donchs, senyor Isidro...

Al quedarse sol, l' infortunat senyor va estarse ló menos mitj' hora escabellantse y picant de peus...

—¡Quín bunyol, Isidro, quin bunyol!... Ni fingintme mort puch lliurarme d' aquesta plaga... ¡Cóm ho haig de fer, donchs?...

Dotze mesos han transcorregut desde llavors, y dotze mesos ha passat l' home donant voltas y mes voltas al mateix pensament.

¿De quina manera podria allunyar la onada de felicitants de sant Isidro?...

Al últim l' ha trobada.

L' altre dia, vigilia de la seva festa, va fer publicar en varios diaris una gacetilla del tenor següent:

«A causa d' alguns mals negocis y d' un gran revés de bolsa, don Isidro Panadís ha quedat completament arruinat.»

Y en efecte: aquest any lo senyor Isidro ha passat lo dia del seu sant de la manera mes apacible y tranquila.

Ningú l' ha anat á veure, ¡ningú!

A. MARCH

FRAGMENT

DE LA CARTA DE UN QUINTO

Vaig veure un drama «*La bofetada*» s' intitulava ¡Deu, meu senyor! ¡quánta de brega allí s' armava per una nata dada ab furor! Quan si presento, Mareta meva, lo caball *sucio*, un xich no mes, á la revista, me 'n donen dotze de bofetadas y no dich rés...

EMILIO SUÑÉ.

¡100 Metjes Municipals!

La última fornada de metjes que ha nombrat lo nostre Ajuntament ha sigut *de setze!* Arriban avuy per avuy á formar la brigada municipal científica lo número 100, que ben equipada y armada, pot donar dias de gloria á la seva patria, á costa del sacrifici inmens d' abandonar las clientelas particulars pera dedicarse exclusivament á la Higiene pública de Barcelona. ¡Huánta abnegació! Y encare hi ha qui critica á l' Ajuntament calificant la casa gran de *refectorium medicorum* y que la higiene no es mes que la senyora encubridora de molts *Quiñones* que van á menjar la sopa á costa de la Pubilla. ¡Estúpits! Si sapiguessin lo que significa cremar una máfega á temps y posar á ratlla los magatzems de microbis que contenen las casas dels drapayres, fet ab tots los ets y uts de la mo-

derriusima higiene revestida de tota la solemnitat de una secció del cos mèdich municipal, capàs de perseguir... totas las infeccions hagudas y per haver; si sapiguessin aixó no ho dirian.

Si sapiguessin lo valor que te per la salut pública y la vida dels ciutadans tirar, de tant en tant, encare que sigui cada tres mesos, unas quantas regadoras d' aigua desinfectant á las clavegueras, ja veurian com está plenament justificat que Barcelona pagui numerosos y *sabis* metjes que dirigeixin tan *difícils* operacions de higiene urbana.

Ara tindrem setze metjes destinats á inspeccionar las escolas públicas. ¡Pobre sarampió, escarlantina y difteria! ja están ben llestas ab la plaga de homes de ciencia que se 'ls tira á sobre.

Antes d' entrar á estudi hi haurá una sala d' observació, y al xicot qu' estornudi, no li valdrá alló de ¡Jesús! ó ¡Deu te mati! á la observació fins que 'l metje digui que pot entrar á la classe. ¡Quánts xicots hi haurá que pendrán rapé per no dar la llissó!

Als facultatius encarregats de aquesta inspecció diu que se 'ls prohibirá visitar á malalts que sofreixin dolencias contagiosas per evitar qu' ells siguin lo vehícul de transport de microbis á las escolas, ó que 's nombrarán nous metjes per inspeccionar als inspectors antes de entrar á practicar la inspecció. Aixó encare no ho té resolt l' Ajuntament, pero es molt probable que ho porti á cap si algú demostra *científicament* la *necessitat* de tal mida higiènica ó profiláctica del contagi.

També será molt probable es nombrin altres facultatius per inspeccionar las oficinas del Ajuntament, Govern civil, Diputació, Hisenda, etc., etc., sitis de aglomeració de empleats que tot fumant cigarrillos poden tenir una malaltia contagiosa y comunicarla als demás empleats que gosin de salut.

Ara per ara no ha disminuít la mortalitat de Barcelona; pero no 's precipitin, aquests progressos no son de resultats immediats pels pobres ciutadans paganos; pero no tinguin dupte que 'ls nostres nets benehirán 'ls Ajuntaments de Barcelona de aquest fí de sigle tan famosos ab sos acorts de alta conveniencia mèdico-concejil.

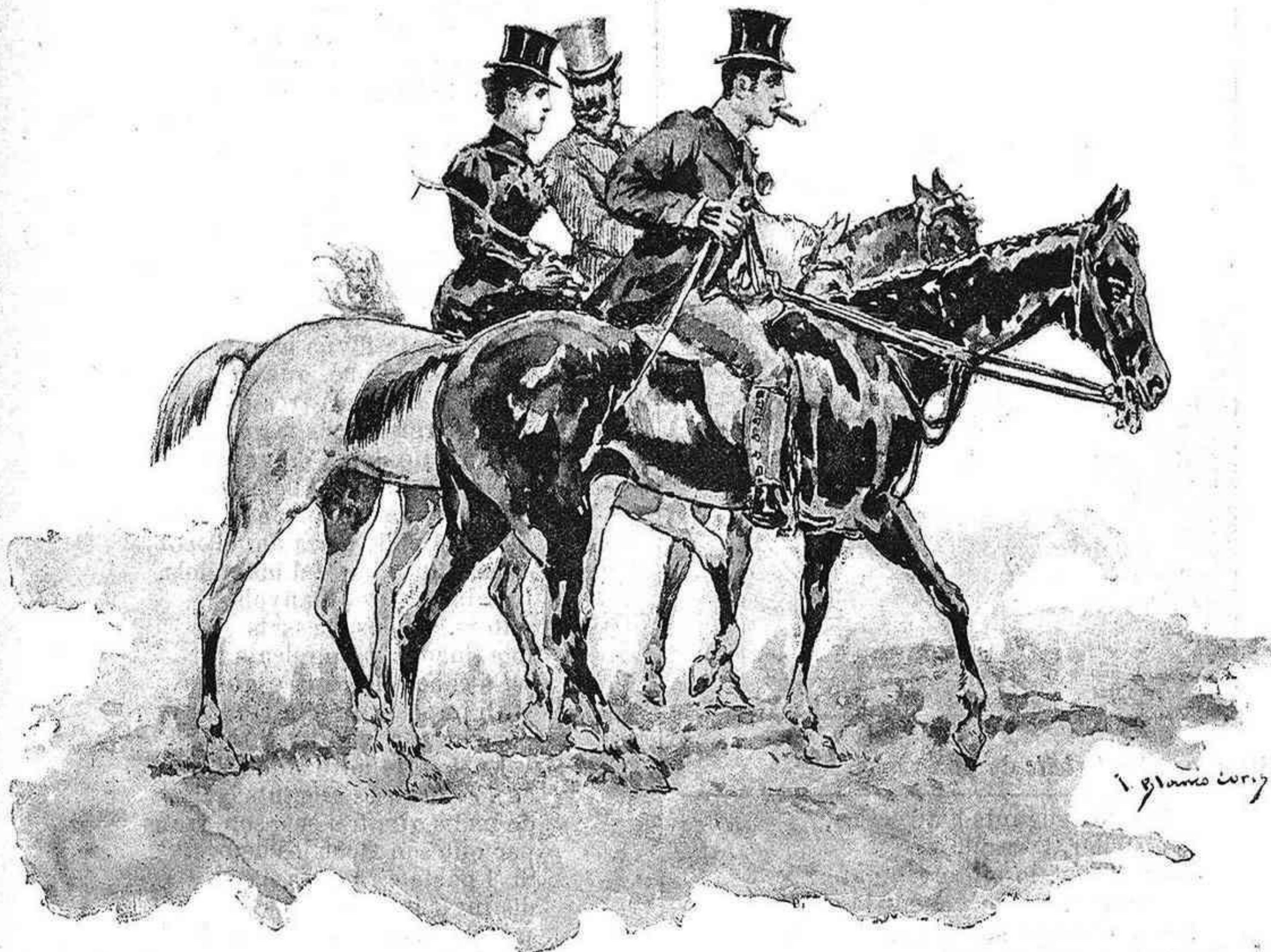
DOCTOR MANXIULA.

LOS GEGANTS

Ja s' acostan.

Quan veig ballar los gegants
anant sols ó en professons
me faig mil reflexions
y á mon cap acuden tants
pensaments, que si uns instants
me dedican de atenció,
alguns n' exposaré jo
perque vegin que no mento
y de lo que penso y sento
los faré la relació.

EN MARXA

Tant si ella 's posa al davant
com si ells marxan al darrera,

en aquest moment, tots fan
un conato de *carrera*.

A TRAVÉS DE LA EXPOSICIÓ DE BELLAS ARTS—REVISTA COMICA

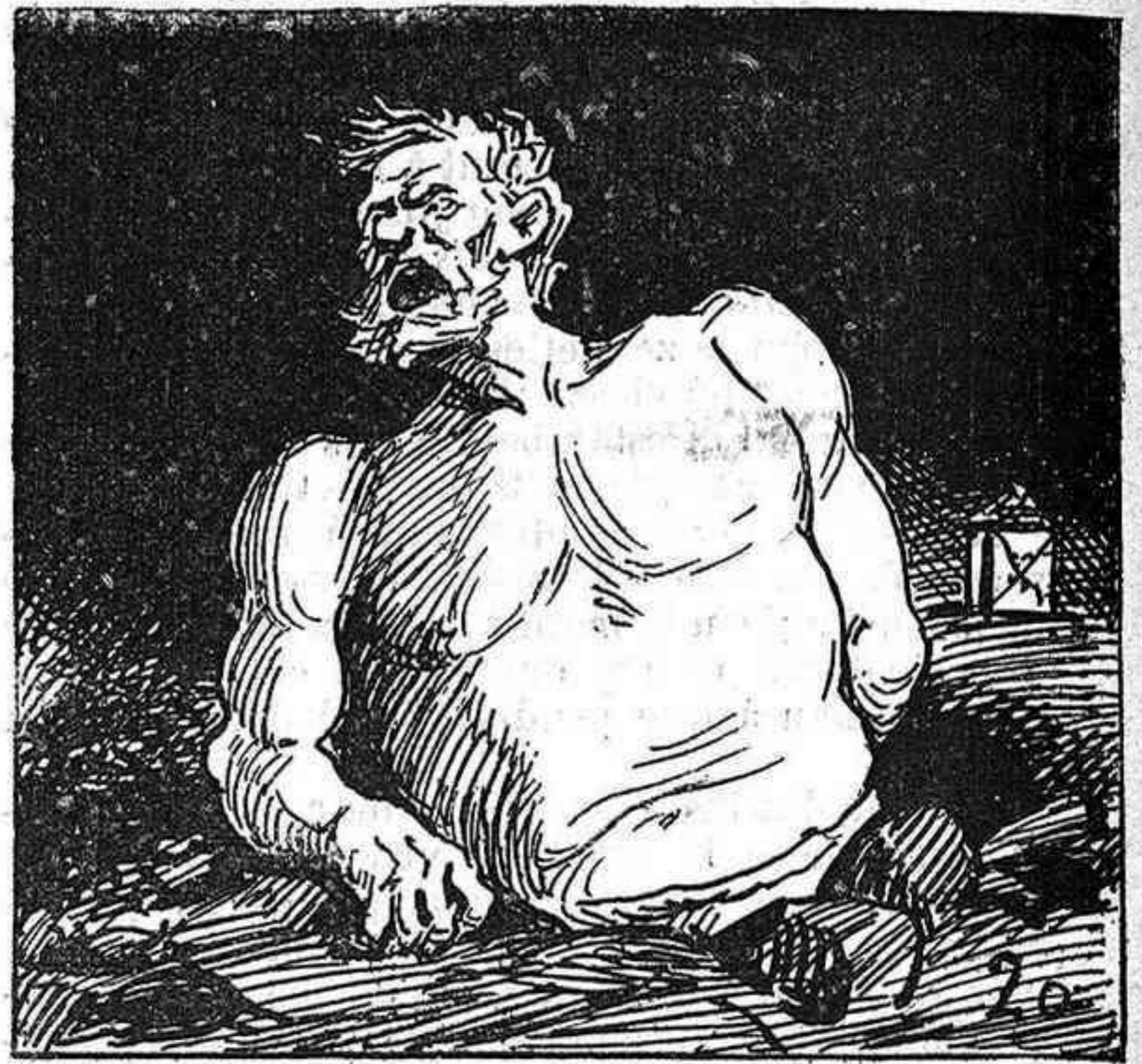

PARLADÉ.—Un torero que al tornar de la corrida's troba ab un dolor reumàtic a la cama.

BILBAO.—La toilette de una raspa.

Fan los gegants l' atrecisca,
lo cisteller, l' escultor
ab lo fuster, lo pintor,
perruquer, sastre y modista.
Mes no perdin pas de vista
que fan los gegants també
altres que sense sabé
se posan en evidencia
y que si tenen paciència

CASTELUCHO.—Un de las brigadas d' escura-clavegueras cridant socorro perque s' infla.

tot seguit senyalaré.

Fa 'ls jegants l' enamorat
passant mil cops pel carré
de sa aymada; 'ls fa també
aquell tonto d' empleat
(siga Arcalde ó Diputat)
que per tot arreu veuréu
lluhint al pit alguna creu
que no sab per que li han dada,
y no obstant la dú posada
per que valer algo creu.

Lo mal emblanquinador
que ab son pinzell y gaveta
vos vé á emblanquir la escaleta
la cuyna ó lo menjador,
si sense jens de primor
vos deixa la feyna avants
de repassarla bé, quants
enters ó bé fets á trossos
á las parets, xichs y grossos
¡quants ne deixa de gegants!

No son los camàlichs sols
qui 'ls gegants portan á sobra
que també 'ls porta aquell pobra
que ha fet abús del mam dols.
Igualment los espanyols,
solders, viudos ó casats
tots (menos los empleats
y 'ls capellans) á la esquena
y ab impostos de tota mena
portém uns jegants pesats.

La imatge miro ademés
en los ditxosos gegants
de molts que tan sols son grans
per que son xichs los demés.
Si 'l poble en pes sapigués
distingir lo bó del fals
prompte certs gegants molt alts
que 'ns fan mal, sens pensar gayre
los donaría al drapayre
per molt menos de dos rals.

Los de carn y 'ls de cartró

que son iguals imagino;
 uns ballan ab tamborino
 altres ab la adulació.
 Uns van á la professó
 lluhint sa fatxa arrogans;
 altres donan besamans
 y si 'ls que 'ls voltan ho volen
 los fan caure, 'ls esmicolan
 y llavors ¡adiós gegants!

FALÓ.

LA EXPOSICIÓ DE BELLAS ARTS

I

Ans que una crítica detinguda 'm proposo escriure una rápida ressenya de la Exposició. Las dimensions de *La Esquilla* no consentan altra cosa. Y la faré per parts, recorrent las salas tal com se presentan, y á petites dossis per no abrumarme ni abrumar al benévul lector que tinga la paciència de llegirme.

Sens mes preámbuls, passejemnos, si son servits, per la

SALA PRIMERA

Al primer cop d'ull se veuen dos quadros grossos, dos *machines*, com diuen los francesos: *Sor Sanxa y sas companyas de caritat* de 'n Torrecassana y *Poble y reys* de 'n Luna y Novicio: aquell molt fosch, molt térbol, casi sens ayre; lo segon brillant de color, melodramátich d'istil, pero convencional, confós y mal dibuixat. Ni en l'un ni en l'altre correspon l'acert dels autors á las pretensions de unas telas tan grossas.

Gari y Torrent ab son *Premi sens goig*, no se si tindrà goig ni si tindrà premi; pero l'obra revela sinceritat y demostra condicions apreciables. En lo mateix cas se troba l'escena de familia *En los dias del abuelito* del valenciá Borrás Avella: hi ha vida en lo quadro y alguna de las figuras es sentida y ben interpretada. Santamaria Sedano de Burgos presenta un quadro titulat *¿Será difteria?* que si totas las figuras siguessen tan felissas com la del metje y la criatura qu'está examinant, crech que faria rotllo. Pot aparellarse aquesta obra ab la de 'n Coll y Pi; *Extraviada!* qu'es també desigual, te detalls bonichs, pero son conjunt es excesivament fret y deslligat.

Antes de la corrida de 'n Viniegra crida l'atenció per la seva fortuna primorosa: las telas del altar, lo mocador brodat de la dona y 'l crestissám d'or del vestit del torero están tractats ab una minuciositat y una brillantés insuperables. Pero aquí si que 'ls accessoris ofegan á las figuras. *Antes de la corrida* es un quadro de taller, més que una impressió sentida.—Y ara qu'estem en lo ram dels toreros no hi ha que olvidar-se del que presenta en Parladé: un torero mitj anegat en la sombra: Titul del quadro: *Mala noticia*. Crech que la mala noticia podria precisarse, afegintli lo següent:—*Oy no ay sol*.

Los pintors andaluzos están en la primera sala de l'Exposició numerosament representats. Apart dels dos que acabem de citar, hi trobem á l'*Alperiz* ab son picaresch qu'dret: *Buenas tardes, maestro*, que reproduheix una graciosa escena en un ambient ple de llum y d'ayre; á en Bilbao, ab dos estudis *El modelo* y *Gracia*, solidament pintats; pero no tant importants com otras obras que 'ns havia donat á coneixer anteriorment; á n' en Garcia Camoyano ab un *elegant estudi de flors*; á n' en Falero que ab sa *Papallona*, 'ns mostra 'ls refinaments aminiaturats del seu pinzell; á n' en Fernandez Copelio, que presenta un interior de taller ben impressionat tant per la perspectiva, com per la

EQUIVOCACIONES DE LA MODA

—¡Com! ¡aixugarte las mans
 ab lo méu llas?—Es cert, Lola;

perdónam, 'm figurava
 que aixó era la toballola.

llum; á n' en García Rodríguez y á n' en Gil Gallango que 's revelan excelents paisatjistas; á ne 'n Lopez Cabrero ab sas colorainas meridionals y mes acentuadas encare en lo quadret de Rodríguez Fernandez: *Un lavadero en las cercanías de Málaga*, que casi fá mal á la vista; y finalment ab en García Ramos que se 'n endú la palma ab son quadro de petitas dimensions *Se agüó la procesion*, plé de vida, magistralment compost, ben dibuixat, encare que una mica massa *relamido*, com diuhen á la seva terra.

Al aragonés Oliver Aznar si hagués de valer lo nostre consell, li diríam que no prengués á ne 'n Castelar per inspirador de las sévas pinturas. *La visió de San Francisco de Asís* es un error pictórich. Certas cosas extra-terrenas se tractan millor ab la ploma que ab lo pinzell. Lo zaragossá Pallarés presenta una nota simpática ab son quadro *Lo pensaré...* Ab tot y valer molt lo quadro *Un voto á la Madona* de 'n Cabrera Cantó, es lo cert qu' esperavam alguna cosa mes del notable pintor alcoyá que tant rotllo va fer en l' exposició de 1891. Ja 'l tornarem á trobar en un' altra sala. Y acabarem la ressenya dels forasters (un catalanista diria dels *extrangers*) citant lo quadro del mallorquí Bauzá y Más *En el coro*, pintat ab expontaneitat, ferma-sa y solidés.

* * *

Respecte á la gent de casa que més sobressurt en la primera sala, als noms que mes amunt hem citat podem afe-girhi 'ls següents:

Pere Borrell: *Humilitat*: un frare que frega una cacerola, pintat ab brillantés, y notable quan no per altra cosa per sa pulidés y 'l relleu que presenta. Ricardo Brugada un retrato de una aristócrata vestida de *chula*, está trassat ab elegancia; pero hi predominan massa 'ls tons negres.—Carbonell Selva: molt sentit lo quadret *Soletat* que reprodu-heix un recó de cementiri de Santa Creu de Olorde, y no son tampoch despreciables lo *Crepúscul* y la *Cunya catalana*.—Castelucho (Claudi): preferim son taller de fundició de la Maquinista á sa figura inspirada en l' Infern del Dante. Clapés: un retrato ferm y vigorós com totas las obras del seu pinzell.—Domenge: un paissatge oloti, com casi tots los que produheix.—Galofre Oller: *Un modelo*: ben modelat; pero un xich cendrós.—Ricardo Martí: Flors més espléndidas que verdaderas.—Moragas Pomar: *Adios al mundo*: una monja abressada als peus de un Sant Cristo, sens altra llum que la vermellosa de una llantia: es bastant sentit.—Solá y Vidal: *Tornant de la font*: sincera impresió de dos nenars camparolas del Vallés executada ab molta veritat y ab verdader sentiment de la naturalesa.—Urgell (Ricardo): *Un cuadro en capella y Estudio*, tots dos pintats ab notable facilitat.

¿Y 'l quadro de 'n Modest Urgell? ¿Y 'l de 'n Pinós? Allá vaig: *Campos de soledad*, se titula 'l primer... y podria titularse *Lo de siempre*. Es una nota sentida y fonda, impreg-nada de melancólica poesia. Pinós, lo pintor ruralista que tots coneixem dona un pas notable ab sa *Beguda de segadors*. L' agrupació de aquells fills del treball es molt ben trobada: lo paissatge que 'ls rodeja es excelent: la llum está ben interpretada... no falta sino que 'l conjunt estiga anegat en l' ambient perque 'l cuadro sigués una obra de aquellas que 's recordan. Tal com se presenta la perjudica cert retallament.

* * *

En conjunt, la inspecció de la primera sala resulta suma-ment entretinguda.

Per acabar, un *bon mot* que vaig sentir davant del qua-dro de un tal Casanovas, titulat: *Alrededores de Badalona*:

—Noy: aquest paissatge, més que un quadro al oli sem-bla un *tatxado*

—¿Y qui 't diu que no ho siga?

—Com veig que 's titula: *Alrededores de Badalona*.

—Tal vegada allá va trobarlo 'l pintor... Son tan distres-tas las noyas que van á costura.

FRA JUNCOSA.

PARLEM A PAMS

Si senyors: lo que passa ab los pobres velocipe-distas es una picardia.

Encare m' esgarrifo al pensarhi... Un diari ho deya:

—*Ayer* (no recordo ahont) unos grupos de chi-

quillos, entre los cuales había alguna persona ma-yor, apedrearon á varios velocipedistas.

Aixó es un atropello que no deu ni pot tolerar-se... una violació del drets individuals... un delic-te de lessa humanitat...

¡Quína diferencia ab lo que passa en altras na-cions!

A Fransa, per exemple, lo govern no sols prote-geix y fomenta aquest modern sistema de locomo-ció, sino que per donar als velocipedistas més ca-tergoria y respectabilitat, 'ls cobra una contribució que produheix bastants rendiments.

Allí 'l velocípedo que corra, paga, y pagant, ajuda á portar las cargas del Estat y pot fer va-ler los seus drets.

Aquí l' enamorat de la bicicleta es lo mateix que ningú: ni li deixan pagar cap impost, ni li senya-lan drets, ni li marcan debers... y hasta l' apedre-gan.

Ab molta rahó diu que deyan los que van anar á portar la noticia al diari ahont vaig llegirla:

—Aixó de tirar pedras als velocípedos, dóna una trista idea de la cultura d' Espanya y posa á Barcelona al nivell del més miserable poblote riffe-nyo...

Es veritat: un velocipedista es un ciudadá com un altre y mereix tota classe de respectes y consi-deracions.

No obstant...

Diumenje passat—no parlo de gayres días—un servidor transitava per la Gran-Via, y vaig tenir ocasió de presenciar un espectacle bastant curiós.

Dos velocipedistas molt simpátichs y elegants, corrian pel carrer de las Corts á caball de las sévas máquinas, ab una agilitat y una perfecció admira-bles.

Lo que hi havia de mal, es que 'ls dos corredors, en lloch de passar pel camí destinat als carros, cotxes y demés vehículs, anavan pel passeig reser-vat exclusivament á las personas.

No sé si aquells dos joves formavan part de la comitiva de velocipedistas que días enrera havían sigut apedregats y que ab tanta amargura havían depositat en los papers públichs las sevas queixas; pero en cas contrari, si aquell día no s' hi trobavan, poden trobars'hi demá, perque al mon hi ha més días y més pedras que llangonissas.

¿Ab quína cara anirán llavors á lamentarse del «atrás d' aquest poble, de la falta de cultura que aquí s' experimenta y del barnís riffenyo de las «nostras costums?»

Tirar pedras, efectivament, no suposa gayre ilustració; pero ¿corre en velocípedo pels passeigs públichs, qué 'n suposa molta?

Qui no vulgui polys, que no vagi á l' era: qui de-sitji que 's reconeixin los seus drets, que respecti 'ls dels altres.

L' anar en bicicleta permet corre molt; pero no permet escaparse de la lógica ni del sentit comú.

MATÍAS BONAFÉ.

A UNA MONA PRESUMIDA

¿SONET?

Vestida de seda vás,
per desmentí' aquell refrán;
mes penso que 't trahirán
tantas monadas com fás;
y per mona quedarás
y per mona te tindrán
per darrera y per davant,
per davant y per detrás.

JOJO, SR. ALCALDE!

—Senyor Collasso, vosté es una bona persona, pero... li convé reforsarse la naturale-
sa, y sobre tot, la *vista*...

Per 'xó jo ab molt sentiment
dech dirte que, inútilment
fas gastar al teu marit
diners ab vestits de seda,
puig sempre la mona queda
mona, á pesar del vestit.

E. VILARET.

PRINCIPAL

En Leopoldo Fregoli continua sas sorprenents transformacions. Ell sol forma una companyia entera presentant tipos diversos que van canviant en un tancar y obrir d ulls. Y recita y canta y balla qu' es un primor y una delicia.

Lo públich aplaudeix cada nit al aixerit artista qu' en lo séu género no té rival.

LICEO

La Montbazón es una *divette* encantadora. Porta 'l séu passaport refrendat pel públich de Paris que durant molts anys ha tingut ocasió de disfrutar sas artísticas gracias y ab aixó está dit tot. En aquella ciutat del refinament sols los que valen suran, y la Montbazón, creadora dels tipos mes coneguts de l' opereta moderna, val molt.

Vuit funcions ha donat á Barcelona, y en totas ellas ha fet gala de un fil de veu finíssim, de una escola de cant irreprotxable, de una elegancia y una distinció deliciosas y de aquella malicia púdica tant distant de la grosseria y no obstant tan acentuada, qu' es impossible que s' escapi ni al espectador mes distret.

Un de sos millors triunfos l' ha obtingut en *La Mascotte*. ¡Bé s' ha representat vegadas aquesta obra!... ¡Bé l' hem vista y revista en los nostres teatros!... Donchs, la veritat es qu' encare no la coneixiam. La Montbazón va crearla y sols ella té 'l privilegi de ferla com s' ha de fer. Lo públich del Liceo s' entussiasmá y ab motiu, tributant á la *divette* una ovació de primera.

Salvant al barítono, 'l demés personal de la companyia tot just pot anar. Un cel tot fosch ab una estrella de gran magnitut. Aixó, en resum, es la companyia francesa de la Montbazón.

ROMEA

La temporada ha terminat sense oferir en l' última senmana res de nou.

La companyia á càrrech de la qual ha corregut l' empresa, s' ha defensat ab valor, sabent arrosstrar la crisis de la languidés teatral que durant l' any ha afectat á tots los teatros y ab preferencia als de vers.

Y ara fins al Setembre vinent.

LIRICH

També en Novelli termina lo séu compromís. ¡Y qué depressa ha transcorregut aquesta última serie de funcions! ¡Y aquestas qué ben aprofitadas!

Deixant apart la reproducció de obras ja conegudas en totas las quals lo gran actor hi está assombrós, com la *Bisbética*, *Otello*, *Alleluja*, etc., etc., ha sabut aprofitar los pochos dias que ha estat entre nosaltres, avants d' embarcarse, per donarnos á coneixer algunas novetats, de las quals guardarem llarga memoria.

En lo ram de monólechs ha fet las delicias del públich ab lo titulat *Un autore fishiato*. Es impossible treure mes gran partit de una obra tan petita. En la comedieta *Il gabineto n.º 13*, que per cert es una de las tantas obras que 'l Sr. Ferrer y Codina dona com original; y en la titulada *Il cavalier servente* féu primors y filigranas assombrosas.

Pero ahont hi havia que veure 'l era en lo drama de Turgeneff *Lo pane altrui*. ¡Quina obrassa més penetrant, mes plena d' interés!... ¡Y quina execució!... Alló no es fer la comedia; alló es viurela ab tota la forsa de l' expressió y ab tota la inagotable riquesa dels detalls.

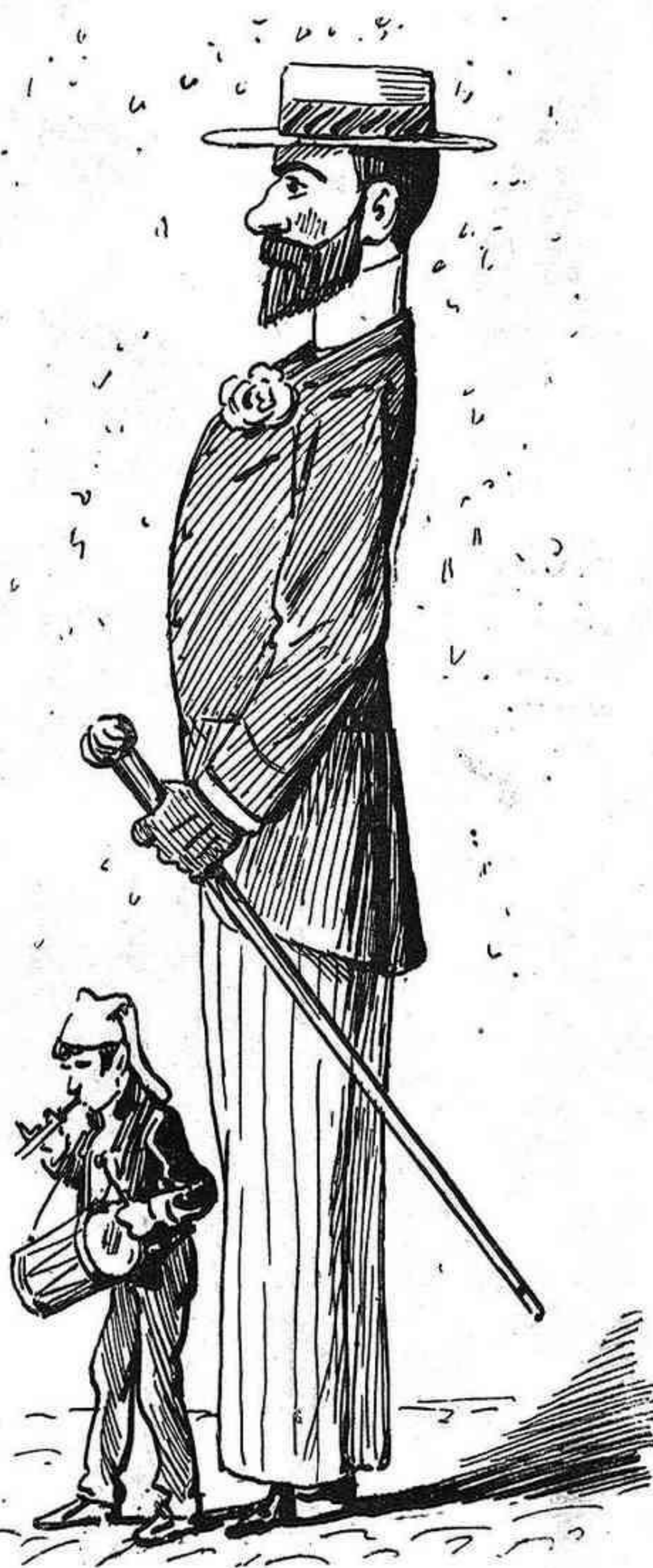
En aquesta obra 'l gran actor se vejé admirablement secundat per tota la companyia. La representació de aquest drama ha de senyalar-se com un dels més grans aconteixements escénichs qu' hem presenciats á Barcelona. No hi faltava sino que 'l teatro hagués estat plé perque l' éxit que va ser molt fondo hagués sigut també ruidosíssim.

* * *

Avants d' embarcarse en Novelli ha volgut pagar un tribut de carinyo al teatro catalá, posant en escena dimars lo drama trágich de Angel Guimerá *L'ánima morta*.

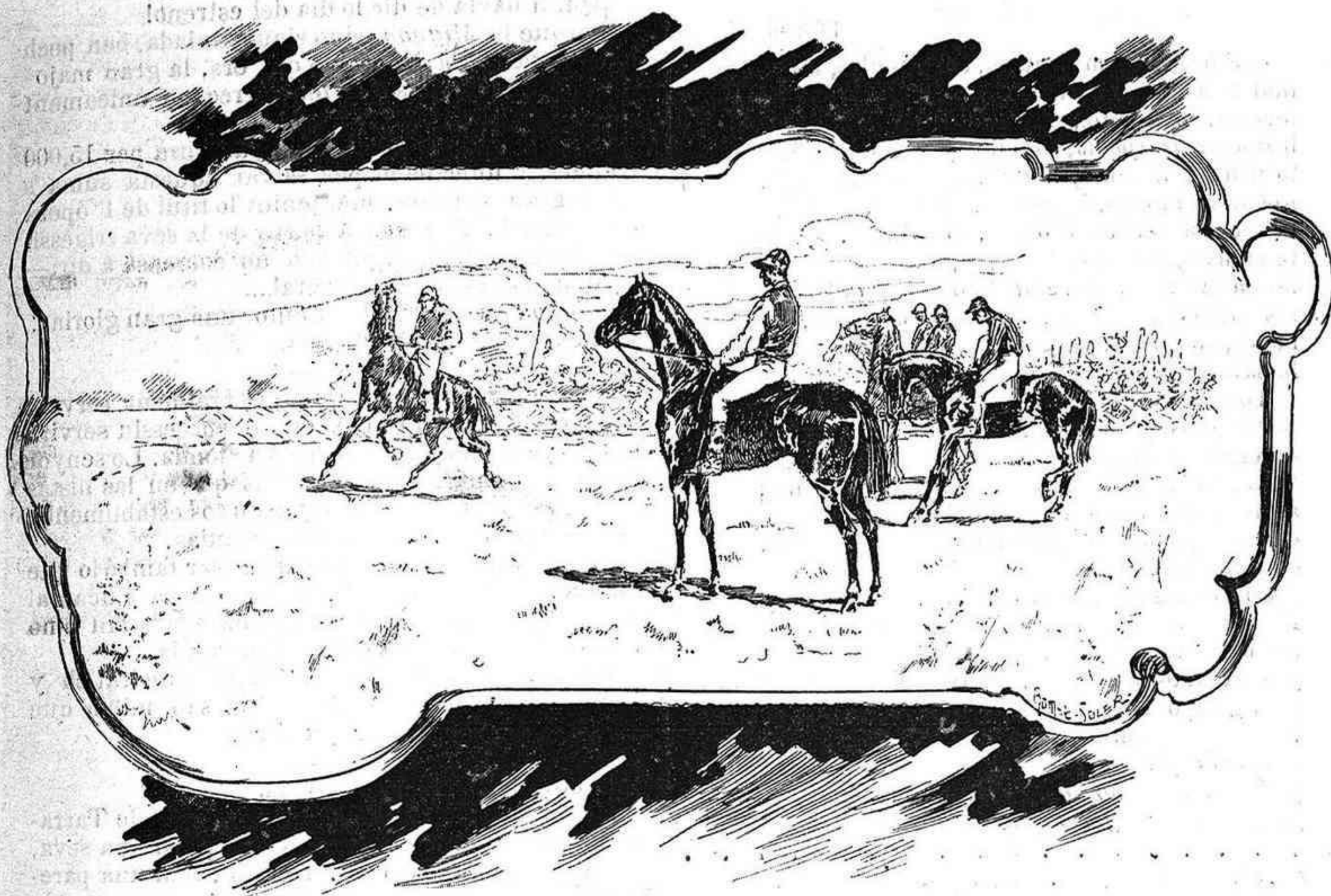
Interpretá á maravella 'l tipo del rey boig, omplint ell sol tota la escena. Es impossible donar á aquella curiosa figura majors vida y relleu que 'ls que adquirí interpretat pel gran actor. Desde que

AL SENYOR MIRAMBELL

Ja que segons diuhen fa un vestit modern per ella, vesteixi aixís al jegant y farán bona parella.

SPORT HIPICH

Los caballs del conde Matas
y 'ls potros del baró Metas,

á punt d' aná á disputarse'
dos mil cinch centas pessetas.

's presenta en escena, fins al final, no hi hagué situació que no 's convertís en un quadro admirable y conmovedor, no hi hagué tampoch una sola frase que no cobrés un gran valor d' expressió realsada per la veu y per la figura del gran artista.

Lo secundá molt bé la Sra. Gianini, qui además vestí un trajo elegantíssim, y tots los demás actors contribuïren ab acert al bon conjunt de l' obra, qual representació 's convertí en un continuat triunfo.

La nit del dimars lo públich era numerós y 'l calor y l' entussiasme bullian en lo teatro.

* * *

Aquesta nit en Novelli 's despedeix del públich.

Ha combinat al efecte una funció ameníssima composta enterament de pessas y monólechs. Una funció, en suma, de la qual pot dirse que serà un verdader mosáich de primors.

No dupto un instant que 'l públich de Barcelona aquesta nit se donará cita al *Teatro Létrich*, corresponent al mérit del insuperable actor italiá, y á l' afecció sincera que sent per Barcelona, ahont ha sigut sempre comprés y admirat, desde que sent molt jove encare vingué aquí per primera volta, formant part de la companyia de 'n Belloti Bonn.

Ab los anys han anat creixent lo mérit del actor y l' admiració del públich.

TIVOLI

La senmana próxima parlarém de l' opereta *Gí-roflé-Gíroflá*, que no pogué posarse en escena fins ahir dijous.

NOVEDATS

La companyia de sarsuela de Cereceda ha sigut substituïda per la de vers que dirigeixen en Ricardo Calvo y en Donato Jimenez. Los molts admiradors del teatro espanyol están d' enhorabona, ja que la companyia, además de un variat repertori de produccions antigüas y modernas, conta ab las obras més celebradas que s' han estrenat á Madrid durant l' última temporada d' hivern, tals com *Villa Tula*, *A orillas del mar*, *Las Rencorosas* y otras.

CATALUNYA

Los Puritanos es una sarsueleta en un acte, en extrém divertida, per l' acció y pel diálech exhuberant de xistes, més que per la música, que ofereix escassa novetat.

Lo públich s' hi parteix de riure, seguint ab regositj las tretas del tipo tronat que interpreta en Cerbón ab verdadera gracia. No será, donchs, estrany que l' obra figuri molt temps en los cartells.

GRAN-VIA

La companyia Palombi ha donat algunas funcions y ha plegat.

O com si diguessem: lo teatro de la Gran-vía ha quedat per mereixer.

CIRCO EQUESTRE

Entre las novetats mereix citarse 'l debut dels gimnastas Griffiths y Reade, quals traballs resultan molt xocants.

La parodia del sexteto de damas vienesas á càrrech dels clowns del Circo ha tingut un éxit ruidós. La veritat es que la cosa resulta sumament divertida.

N. N. N.

LO XARLATAN

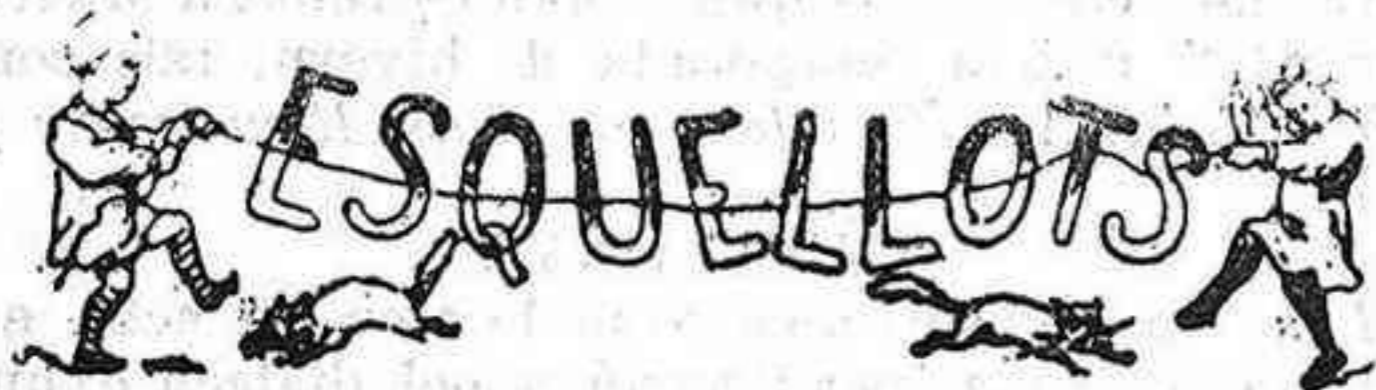
¡Tot hi va!

—Florncos, migranya, carbuncles, tercianas, mal d' asma, morenas, tumors, penellons, feridas, forúnculs, granots, cremaduras, humors, *disipelas*, mal dat y ulls de poll; lo tifus, l' anèmia, lo dengue y verola, lo cólera morbo, la gripia, 'l dolor, la febre amarilla, l' ofech, lo catarro, la tìssis aguda, lo serampió, las sanchs, la *maurella*, la baba, l' *asteri*, las camas trencadas, los nirvis brincats, la tos, lo poagre, accidents, feriduras, la sarna, 'ls unyeros y 'l mal de caixal;

Tots, tots aquests mals y molts altres que 'm callo per guetos que siguin, per crònichs, y aguts ab eixa ampolleta que *sols* val un duro veuréu com se 'us curan en quatre minuts; aquest es el *lixis* del gran Pampaliano, que un quimich de Mejich va da á Cicerón, compost ab los témurs de peixos exótiachs y ab vímets del cráter de prop de Sant Boy. Fá curas inmensas, portentos, miracles; als boigs torna sabis, als sorts fa sentir y als coixos y mancos, los trossos que 'ls faltan com guapo 'ls rebrotan veuréu tot seguit. No més epidemias, no més cementiris; l' *Elixis* que 'ls porto combat tots los mals, y cada botella *no més* val cinch pelas, ja veuhen, *senyores* que aixó es regalat...

Aixis s' explicava, damunt d' una taula, un día un trapella dels més xarlatans, venent ampollotas y omplint las butxacas ab las pessonas dels pobres babaus; y, mentres als tontos ensalsa y pondera del seu específich las grans qualitats, allá á casa séva, que son set de colla, n' hi ha quatre que jeuhen y tres de malalts; son pare es mitj lelo, sa mare tullida, lo noy li té 'ls tifus, la noya 'l mal blanch, la sogra y la dona lo ball de Sant Victor y ell, pobre, á l' esquena té un *os colossal*.

TIMBALER DEL PLÁ.

Lo viatge que ha fet á Zaragoza l' Associació dels coros de 'n Clavé ha tingut un éxit tan ó més gran que 'l que alcansá dos anys enrera á Palma de Mallorca y l' any passat á Valencia.

Las barretinas vermelles han sigut molt ben rebudas en la terra dels mocadors lligats al cap.

Y 'ls coros, las hermosas creacions del immortal músich-poeta catalá han fet conmore y han enardit al poble aragonés, que ha tingut ocasió de aplaudirlas ab calurós entusiasme.

Las excursions dels coros y la propaganda de l' obra de 'n Clavé crech jo sincerament que constitueixen actes de verdader catalanisme. Aquest á lo menos es generós, expansiu y popular, contribuint á fer conèixer fora de casa l' esperit y la cultura del poble catalá.

A París s' ha celebrat solemnement una festa en honor del gran compositor Ambrós Thomás, ab

motiu de haver arribat la seva ópera *Mignon* á sa miléssima representació.

¡Qui li havia de dir lo dia del estreno!

Perque la *Mignon*, sino siguié xiulada, ben poch se 'n faltá. Com innovació qu' era, la gran majoria del públich no se 'n feu cárrech, y únicament siguié aplaudida per la *claque*.

Un editor havia comprat la partitura per 15,000 franchs, y únicament per salvar aquesta suma 's feren grans esforços, mantenint lo titul de l' ópera en lo cartell. Tant sols á partir de la seva trigéssima representació, 'l públich no comensá á dir:— ¡Qué bonica es aquesta ópera!...

Mignon ha valgut al seu autor una gran gloria... y al editor una gran fortuna.

La cédula personal que generalment serveix pera firmar escripturas, en lo successiu servirá també pera menjar y dormir á la fonda. Lo senyor Larroca ha manat als fondistas qu' en las llistas dels passatjers que s' hostatjan en sos establiments, hi inscriguin lo número de las cédulas.

No seria mal que 'ls hi fessin posar també lo que menjan y lo que beuhen, á quina hora 's fican al llit y á quina hora 's llevan, y hasta si 's fan ó no limpiar las botas pels criats de la fonda.

Lo Sr. Larroca, que ha sigut catedràtich y avants que catedràtich *batxiller*, sab millor que ningú que *l saber no ocupa lloch*.

L' eterna comedia de la vida.

Ell era de una ciutat de la provincia de Tarragona, y ja d' edat madura, y ella, paisana seva, tenia sols 23 anys d' edat. Tots dos, com una parella de tórtoras, van anar á fer niu en una casa de la Riera Baixa. ¡Quina existencia més deliciosa!

Fins qu' en un moment de descuit la tendre femelleta va obrirli 'l bagul, li prengué unas quantas mils pessetas que hi guardava, y va fugir pel balcó de una volada.

Repeteixo qu' ella tenía 23 anys y ell qui sab quants... ¡Y encare dirán que ab l' edat los homes posan experiencia!

De metje en metje anava un subjecte pobrement vestit, y després de ferse visitar donava un duro, y com qu' era tan pobre, 'l metje li tornava 'l cambi.

Al últim, un dels doctors, posat en guardia pels altres que anteriorment havian sigut timats, descubrí l' engany y posá 'l fet en coneixement de l' autoritat.

Lo extrany es que tants metjes no coneguessen primer cop d' ull qu' era tant fals lo malalt, com el duro que 'ls donava.

Y vegin lo que son las cosas: primer van conèixer la falsedat del duro, que la del malalt.

Encare que 'l certámen de flors hauria pogut ser més concorregut, alguns dels jardineros y horticultors que hi assistiren quedaren com uns homes.

Pero 'l Jurat ha quedat encare més bé qu' ells, premiantlos á tots. Desde 'l diploma d' honor fins á la menció honorífica, tots los concurrents han sigut distingits en major ó menor grau.

Y aquí veurán vostés que si moltes flors tenen espinas, molts jurats no punxan.

Demá la *Campana de Gracia* publicarà 'l número extraordinari corresponent al mes de maig. Conté dibuixos y text de una gran novelat relatiu á qüestions polítiques palpitants y al célebre crim del Escorial.

LAS DONAS DE PARIS

Fot. Reutlinger.—Paris.

Aimée Martial

Té cotxes, caballs, joyas, collarets de primera, gastos de reyna... y ademés té una cara qu' explica perfectament que tingui tot aixó. Es molt aficionada á las carreras de caballs y sol vestir ab tanta distinció y elegancia com senzillés.

Lo desfile dels carruatjes que assisteixen á las carreras de caballs, s' ha intentat ferse al Parch, ab éxit escàs.

Y es llástima:

Perque 'l Parch, millor encare que la Gran-via, 's presta perque 'ls de l' *ayga lifa* que 'ls ocupan pugan repatallarse y lluhi 'l garbo, com dihent:— ¡Miréunos que 'n gastém de fanfarria!...

En cap més país del mon s' observa l' encacarament que 's nota á Barcelona.

A conseqüència de lo que ha dit la premsa sobre 'l pobre Jordi y las grans estiradas d' orella que rebia no sé en quins locals, lo governador de

la provincia ha decretat la cessantía del jefe de vigilancia, de dos inspectors y de cinch cabos.

Amigo: qui juga no dorm.

*
**

Y á propòsit.

¿No hi hauria medi de que l' autoritat vigilés certs circuls aristocràtics, ahont, segons se diu, 'ls socios se dedican ab afany á l' entretinguda ocupació de pelarse mútuament?

Als circuls á que 'm refereixo no hi entra la policia; pero en cambi solen anarhi personas que si no están constituidas en autoritat, desempeñan càrrechs públichs.

Per avuy no dich res més. Pero si 'l Sr. Larroca desitja més informes pot demanar-los... ¿saben á qui?

Als pardals de la Rambla.

Los senyors de la *Fulla* á Madrit, están ara armant bronquina al célebre endavinator Onofroff.

Suposan que 'ls seus exercicis son contraris á las veritats admesas per l' iglesia católica.

Perque per aixó de que un home tapat d' ulls, endavini 'l pensament agé, lo qu' es ells no hi passen. ¿Ahont aniriam á parar si tal monstruositat se permetia?

*
**

O sino supósinse que Onofroff se posa á fer experiments en individuos de la devota y moralisadora associació.

De primer antuvi trobará sens dupte que 'ls que més cridan contra la pornografía, no pensan més qu' en obcenitats y cosas alegres. Onofroff, al llegir en son pensament els sorprendrá en flagrant delictes de hipocressía, y naturalment, els posará en ridicul.

Es, donchs, molt natural l'odi que li tenen. L' odian perque 'l temen, y si alguna cosa senten es que no hi haja inquisició, per donarse 'l gustasso de ferlo á la patarrallada.

Surt lo metje de l' arcoba de un malalt, qu' es per més senyas un *solterón* molt rich.

—¿Cóm está?—pregunta 'l nebot y heréu presunpt del malalt.

—Molt mal, no té remey— respón lo metje.

Lo nebot romp á plorar.

Y 'l metje, per consolarlo, li diu:

—Home de Deu, no sé perquè plora. A fé de metje li asseguro que lo qu' es aquesta vegada no s' escapa.

DISTRACCIONS CASULANAS

(De la obra *Tom-Tit* de la casa Fuentes y Capdeville.)

LAS BOMBOLLAS MISTERIOSAS

Avants que tot hi ha que preparar una cantitat d' àcid carbònic, de la manera següent: agafan un sífon d' aygua de Seltz y, en petites dossis, fan caure 'l líquit dintre de un vas, xuclantlo immediatament ab una palla y llensantlo luego. Quan tot lo contingut del sífon s' haja transportat y extret del vas d' aquesta manera, al fons de dit vas hi haurá acumulada una bona cantitat d' àcid carbònic, que 's dugas vegadas més pesat que l' ayre.

Ara comensa l' operació. Fan una bombolla d' aygua de sabó y la deixan caure en lo vas A. En aquest no hi ha àcid, y la bombolla 's reventa al moment. Ne fan un' altra y la tiran en lo vas B: aquest conté àcid carbònic y la bombolla salta y té tendencias á surtir al exterior. Finalment, fan un' altra bombolla y la colocan ab molt cuydado en lo fons del vas C (també conté àcid). La bombolla s' infla extraordinariament, fins que no capiguent dintre 'l vas s' estrella al contacte de las sevas parets.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Re-co-ma-no.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Caspe—Pescá.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La esposa del vengador.*
- 4.ª GEROGLIFICH.—*Per escanyolit un setmesó.*

XARADA

I

Aquesta carta t' escrich
perque siguis mes formal
y no fassas cap total
ab la Estrella, Frederich.

Es á dir, perque ara tú
d' ella has fet lo que has volgut,
—¡Qui jemega ja ha rebut!
exclamas molt satisfet.

Aixó no es de home sensat,
aixó es de *hu-dos-tres-quatre*,
aixó es volguer combatre
lo mes pur y mes honrat
de una *hu-dos-cinch* com es ella
que per tú 's veu enganyada,
mes eixa broma pesada
no l' hi has de jugá á l' Estrella.

Qui se *dos-tres-quatre* un poch
á veure en la font d' amor
y allí inmola fins l' honor
de un cor tendre plé de foch,
vé un jutje y al jove *hu-cinch*
y li diu:—Tú has de cumplir
lo promés ó has de morir....
en la má la vara tinch
de la justicia, *tres* ara
cumpleix ab ta obligació,
que aixís no tindré ocasió
de ferte tastar la vara....

Y si 'l just no vols coneixe
sabrás que 'l jutje soch jo....
poso la vara en acció
qu' es de justicia... y de freixa.

Donchs *dos-quatre-hu-dos* humor
per tenir bon resultat,
que 'l qui lo dols ha tastat
també pot sentí amargor.

EMILIO SUÑÉ.

II

Una *prima-inversa-tres*
m' has fet perque 'l *dos* s' acaba:
Aquí á *Total* n' hi han molts més
que s' están morint de gana.

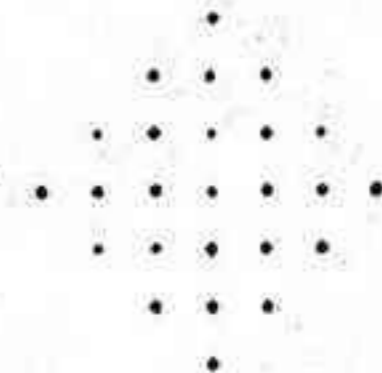
S. NAS F.

MUDANSA

—Ola, Francisco, çara ets músich?
—Si, noy, toco al Principal.
—Y escolta çtocas el tot?
—No, ara toco la total.

F. R. Y GRECIA.

ROMBO

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Segona: part del cos.—Tercera: en las companyias de tropa n' hi ha.—Quarta: carrer de Barcelona.—Quinta: las rodas ho fan.—Sexta: las monjas se 'n diuhen.—Séptima: consonant.

A. HERNÁNDEZ.

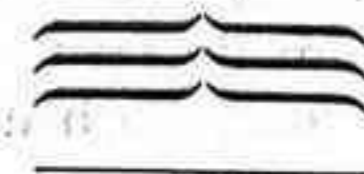
LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Animal volátil.
- 1 6 3 6 7 5 6.—Per alsar pés.
- 2 3 5 6 7 8.—Marino célebre.
- 1 6 3 5 8.—Els teatros ne tenen.
- 1 4 5 6.—No 'n fan falta á las iglesias.
- 7 6 1.—Vegetal.
- 3 6.—Nota musical.
- 4.—Vocal.

J. G. PADRÓS.

GEROGLIFICH

AB

TOT

J. F. DURBAN (A) REY NANO.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola. Barcelona.—Correu-Apartat, número 2.

Demá dissapte día 19 Número extraordinari

DE

La Campana de Gracia

Ilustració d' actualitat y ab esplendides, text variat
 8 planas 10 céntims ————— 8 planas 10 céntims

Clave Telegráfica Internacional

POR
JOSÉ A. MARCH Y REUS
 Un voluminoso tomo encuadernado Ptas. 25

Biblioteca Selecta

POR LEVANTE

(NOTAS DE VIAJE)
 por **A. Pérez Nieva**
 2 tomos Ptas. 1

Biblioteca popular de Arte

EL ARTE EN LA ACTUALIDAD

Con 32 grabados
 Ptas. 1 Encuadernado en tela 1'50

PARIS INTIMO

POR
Eusebio Blasco
 Un tomo 8° Ptas. 1

Serafi Pitarra

SINGLOTS POÉTICHS

12 obras ilustradas ab profusió. 1.ª serie
 Un tomo en 8.º Ptas. 6 Encuadernat en tela Ptas. 8

OBRA DE GRAN UTILIDAD

PROCEDIMIENTO ESPECIAL SENCILLO Y ECONOMICO
 PARA LA

FABRICACIÓN DE JABONES

PARA EL LAVADO DE LA ROPA Y PARA EL TOCADOR

Precio 1 peseta

DOLORES POESÍAS de Federico Balart
 Un tomo Ptas. 3
 Encuadernado en tela Ptas. 5

EL PRACTICÓN

—TRATADO COMPLETO DE COCINA—
 por **ÁNGEL MURO**

Un tomo Ptas. 5

CHARLES MEROUVEL

AMORES QUE MATAN

Dos tomos Ptas. 6

NUESTROS MILITARES

POR **FRADERA**

Colección de láminas al cromo Ptas. 1'50

!!! 2ª edición 2.ª !!!

PELEGRINS

À

ROMA

Viatje bufo-trágich

EN VERS, PER

C. GUMÀ

ILUSTRAT PER

M. Moliné

Preu: 2 ralets

Se ven per tot arreu.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravios. no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

MUSICA DE STRAUSS

Conseqüències semi-còmicas
y fracassos naturals

que poden originarse
del aristocràtic wals.